

Bijnamen

In vroeger tijden hadden bepaalde mensen, ook wel typetjes genoemd, een bijnaam. Ze waren in hun woonplaats vaak beter bekend onder hun bijnaam dan onder hun gewone wettelijke naam. Vooral op de dorpen in de omgeving hadden heel veel mensen een bijnaam, maar ook in Goes wist men er weg mee. Vaak was die bijnaam gebaseerd op een lichamelijk gebrek, maar ook wel op de eigen naam of een bepaalde eigenschap van de bedoelde persoon.

Zo was Bertus Roengdoengdoeng een alom bekend figuur in de Goese gemeenschap. Bertus zijn vader, zijn eigen naam was

Plompe, was: 'Suisse' in de rooms katholieke kerk. De titel 'Suisse' was gebaseerd op de leden van de pauselijke garde in Rome, die allen de Zwitserse nationaliteit hadden. Een 'Suisse' was dus zoveel als een ordebewaarder tijdens de diensten in de kerk. De bijnaam van de zoon van de Suisse heeft echter niets Zwitsers, maar is het gevolg van een gewoonte van Bertus. Bertus was n.l. zwak begaafd en had als beroep 'kistjesman'. Hij verkocht garen en band aan de deur. Bertus had de gewoonte om een beetje in zichzelf te lopen mompelen met één bepaalde uitdrukking en dat was 'roengdoengdoeng'. En zo kwam de brave trouwe kerkganger Bertus aan zijn bijnaam.

Stoorzender was een minder bekende bijnaam in Goes, maar hoorde bij een man die in de oorlog lid was van het gilde van de heer A. Mussert. Hij had thuis een installatie staan, waarmee hij de uitzendingen van Radio Oranje onhoorbaar probeerde te maken en iedereen in de buurt wist dat en zo werd hij bekend onder de naam 'Stoorzender'. Op de r.k. meisjesschool, beter bekend als de Jacobusschool op de Vlasmarkt, werkten twee onderwijzeressen, die altijd de staat van 'oude vrijster' hebben gehad. Zij bekenden dus geen man. De ene was juffrouw Boel en de andere juffrouw van Kalmthout. Juffrouw Boel liep als ze kwaad was nogal snel rood aan en werd dan ook door de leerlingen gedoopt tot 'rooie kôôle'. Juffrouw van Kalmthout had een achterste dat nogal duidelijk uitstak en veel aan dat van een kip deed denken. 'Kippekontje' was dus een snel gevonden bijnaam. Op de r.k. jongensschool had ik als bovenmeester mijnheer v.d. Dries. Op een deel van de middag was hij verhinderd om les te geven, want hij moest naar een begrafenis. Toen we hem zagen terugkomen, bleek dat hij een hoge hoed op had en de bijnaam 'Jan Hoed' was geboren en heeft hij zijn leven lang meegedragen. Gevolg was ook dat zijn zoon de bijnaam 'Pier Pette' kreeg.

Nog een aantal bijnamen: De 'Mariabeeldjes', de beide ongetrouwde dochters van r.k. koster van Kalmthout, die de bijnaam 'Janus Kachelhout' met zich meevoerde. Anna Pauker, genoemd naar een Oost Europese communiste was de bijnaam van een werkster op het Sint Willibrordcollege. Ze had n.l. dezelfde breedgeschouderde bouw. 'Kootje Mop' waren de eigenaren van de winkel in huishoudelijke artikelen en speelgoed Visser op de hoek Grote Markt / Papegaaistraat. Deze titel ging over van vader op zoon. Een naamgenoot van mij was politieagent en nogal grof in de mond. Hij kon bijna twee vloeken in een adem zeggen. Zijn bijnaam was "Schieter de Kok". 'Kruutneuze' was de bijnaam van een uitbater van een café op weg naar het voetbalveld aan de Westhavendijk. Een lid van een handbalclub had helaas een minder fraaie bijnaam. Van oorsprong had hij de Duitse nationaliteit en dat leverde hem in de oorlog de bijnaam 'Fom' op. Niet verdiend, want hij gedroeg zich onberispelijk tegenover zijn stadgenoten. Nog enkele Goese bijnamen: 'De dubbeltjeszoeker', was een man die altijd met zijn hoofd naar de grond gebogen liep om te kijken of er geen geld op straat lag. 'Jan Ei' was een bouwvakker met een nogal ovaalvormig hoofd en de 'Katteslachter' had een slagerij in de Nieuwstraat.

Nog twee namen uit één van de dorpen in de omgeving. De leden van één gezin werden 'de Moordenaars' genoemd. Vlak voor de oorlog werden ze ervan verdacht dat ze iemand hadden omgebracht, waren ook gearresteerd, maar in de chaos na het uitbreken van de oorlog kwamen ze snel weer vrij, maar hun bijnaam raakten ze niet meer kwijt. En in datzelfde dorp woonde een gezinshulp,

die in mijn gezin de helpende hand toestak in moeilijke tijden. We hadden beloofd dat mijn zonen en ik een keer een avond naar haar thuis zou komen. Wij naar het betreffende dorp, maar konden het juiste adres niet vinden. Toen we vroegen waar die en die familie Huppeldepup woonde, wist men dat niet te zeggen. Toen ik vertelde dat de heer des huizes 'Pierte Muus' werd genoemd, was de juiste weg zo aangeduid. Zo zie je maar weer: 'what's in a name?'

**WHAT'S
IN A
NAME?**